

Metodyka edukacji polonistycznej w klasach 1-3 - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka edukacji polonistycznej w klasach 1-3
Kod przedmiotu	05.2-WP-EPiW-MEPK
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	podyplomowe
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019
Jednostka obsługująca przedmiot	Wydział Nauk Społecznych

Informacje o przedmiocie	
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Mirosława Nyczaj-Drąg, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	-	-	5 (w tym jako e-learning)	0,33 (w tym jako e-learning)	Zaliczenie
Ćwiczenia	-	-	15 (w tym jako e-learning)	1 (w tym jako e-learning)	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie z problematyką nauki czytania, pisania, mówienia, nauki gramatyki i wiedzy o języku, ortografii, literatury; rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru i oceny przydatności danego postępowania metodycznego w określonej sytuacji; rozwijanie umiejętności projektowania działań zgodnie z rodzajem aktywności językowej; kształtowanie potrzeby dokształcania się w zakresie nowych rozwiązań dotyczących nauki czytania i pisania, nauki gramatyki i wiedzy o języku, ortografii, literatury.

Wymagania wstępne

Psychologiczna wiedza o dziecku w wieku wczesnoszkolnym oraz o procesach uczenia się. Wiedza o metodach nauczania oraz formach organizacyjnych w procesie kształcenia, znaczeniu środków dydaktycznych. Umiejętność czytania ze zrozumieniem. Umiejętność poprawnego posługiwania się językiem mówionym i pisany.

Zakres tematyczny

Wykłady

Właściwości myślenia, mowy oraz percepcji wzrokowej, słuchowej i motorycznej dziecka klas I-III. Instrumentarium metodyczne języka polskiego w klasach I-III (cele, treści kształcenia i wychowania polonistycznego, podstawa programowa, funkcje, zasady, formy, metody i środki realizacji). Proces pisania w klasach I-III. Kształtne pisania uczniów. Nauczanie ortografii w klasach I-III. Istota i sens pisania z pamięci.

Konwersatoria

Gotowość do czytania i pisania. Zakresy, projektowanie zadań obejmujących wszystkie zakresy gotowości do czytania. Wprowadzenie litery. Rodzaje ćwiczeń w toku poznawania liter. Poznawanie dwuznaków i zmiękczeń. Czytanie ze zrozumieniem. Projektowanie zadań. Czytanie funkcjonalne, krytyczne i twórcze – możliwości rozwijania w edukacji wczesnoszkolnej. Praca z tekstem (literackim, popularno-naukowym, wychowawczym), wyodrębnianie zdarzeń, formułowanie pytań. Wprowadzanie części mowy. Utrwalanie poznanych części mowy. Projektowanie zajęć wprowadzających i utrwalających części mowy. Ortografia w klasach I-III. Planowanie pracy nad ortografią. Dobór zadań. Realizacja ćwiczeń słownikowych i frazeologicznych. Projektowanie zadań. Realizacja ćwiczeń syntaktycznych i stylistycznych w klasach I-III. Projektowanie zadań. Formy redakcyjne w klasach 1-3. Etapy pracy (opowiadanie, list, opis, zaproszenie, zawiadomienie). Projektowanie sytuacji opracowywania form redakcyjnych. Ćwiczenia pisemne dla rozwoju osobowego. Możliwości zastosowań w klasach I-III. Praca z lekturą. Koncepcja osławiania ze sztuką słowa w projektach studentów. Inscenizacje w klasach I-III. Gazetki szkolne. Techniki freinetowskie w kształceniu polonistycznym. Metody nauki czytania-analiza porównawcza. Cele, formy, rodzaje czytania. Poziomy rozumienia tekstu. Historyjki obrazkowe i ilustracje i ich znaczenie dla rozwoju języka i myślenia dziecka. Psychologiczne podstawy nauczania gramatyki. Metody, zasady środki dydaktyczne. Rozwijanie kompetencji leksykalnych dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Uwarunkowania rozwoju języka dzieci. Umiejętność formułowania myśli jako wyzwanie w świecie emotikonów, SMS, logosów i skrótów językowo-myślowych. Wypowiedzi pisemne uczniów w wieku wczesnoszkolnym. Porządek celów uczenia dzieci wypowiedzania się na piśmie- tradycja i współczesność. Kształcenie literackie w klasach I-III. Wyzwania współczesności. Typy lekcji, dobór lektury, literatura popularnonaukowa, czasopisma dla dzieci i świat zawarty w nich wartości. Czy jest miejsce w kształceniu wczesnoszkolnym na poezję dla dzieci? Film, reklama, telewizja, gry komputerowe, komiksy, internet- oblicza manipulacji dziecięcą wrażliwością. O jakiego odbiorcę i jakiej kultury będziemy zabiegać w edukacji wczesnoszkolnej?

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, problemowy, prezentacje multimedialne.

Konwersatoria – a) podające – praca z tekstem, praca z dokumentem źródłowym; b) problemowe- dyskusja, meta plan, drzewo decyzyjne, c) praktycznego działania – projektowanie zadań, metoda przypadków, praca w grupach, burza mózgów, projekty i prezentacje multimedialne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbol	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi wymienić i omówić zakresy gotowości do czytania i pisania, potrafi wskazać etapy pracy nad literą, charakteryzuje rodzaje ćwiczeń stosowanych przy opracowywaniu litery, potrafi porównywać według wybranych kryteriów różne metody nauki czytania, potrafi wyjaśnić istotę czytania oraz wymienić i scharakteryzować etapy nabywania umiejętności czytania, wskazuje i omawia typy tekstów stosowanych w klasach I-III, wskazuje etapy pracy nad tekstem w zależności od typu tekstu, potrafi scharakteryzować grupy ćwiczeń słownikowych i frazeologicznych oraz dotyczących pracy nad zdaniem, potrafi porównać różne formy wypowiedzi pisemnych i wskazać zasady pracy nad wybraną formą wypowiedzi pisemnej, charakteryzuje metody, zasady i środki dydaktyczne stosowane w pracy nad ortografią, według wybranych kryteriów porównuje podejścia do nauki mówienia, potrafi scharakteryzować typy lekcji w pracy nad lekturą, wyjaśnia istotę osvajania ze sztuką słowa	• K_W10	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • konspekt	• Wykład • Ćwiczenia
Potrafi ocenić swoje umiejętności w zakresie planowania zadań dla uczniów klas I-III w obszarze kształcenia polonistycznego, ma świadomość potrzeby poszukiwania nowych rozwiązań praktycznych w obszarze aktywności polonistycznej w zależności od obserwowanych potrzeb uczniów w klasach I-III.	• K_K01	• dyskusja • prezentacja	• Ćwiczenia
Potrafi zaprojektować zestaw ćwiczeń służących rozwijaniu gotowości do czytania i pisania we wszystkich aspektach, potrafi zaprojektować zadania umożliwiające poznanie litery pisanej i drukowanej, umie ocenić pismo pod względem elementów konstrukcyjnych, proporcji, pochyleń i położenia w liniaturze, potrafi zaprojektować zadania rozwijające umiejętność czytania ze zrozumieniem, czytania funkcjonalnego, krytycznego i twórczego, umie właściwie zaplanować pracę z tekstem, także w zakresie wyodrębniania wydarzeń, potrafi zaprojektować sytuację umożliwiającą pracę nad słownictwem z wykorzystaniem ilustracji, historyjki obrazkowej, wycieczki, słowników, potrafi opracować przebieg zajęć dotyczących poznawania i doskonalenia różnych form redakcyjnych, potrafi zaplanować lekcję z ćwiczeniami ortograficznymi kierując się zasadą polisensoryczności, potrafi zaprojektować zadania umożliwiające zapoznanie z wybraną częścią mowy oraz zadania służące utrwalaniu części mowy.	• K_U10	• dyskusja • odpowiedź ustna • przygotowanie projektu	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Zaliczenie na podstawie: aktywnej obecności (50%), dyskusji studentów (50%).

Ćwiczenia

Zaliczenie na podstawie: prezentacji, projektu zadań, zajęć i sytuacji dotyczących czytania, pisania, ortografii, gramatyki, form redakcyjnych i pracy z tekstem, udziału w zajęciach, dyskusjach i pracach grupowych.

Ocena końcowa

Ocena końcowa to średnia arytmetyczna ocen w wykładach i ćwiczeniach.

Literatura podstawowa

1. A.Brzezińska (red.), Czytanie i pisanie- nowy język dziecka, WSiP, Warszawa 1987
2. K.Kamińska, Nauka czytania dzieci w wieku przedszkolnym, WSiP, Warszawa 1999
3. M.Jakowicka, Praca z tekstem w klasach początkowych, Zbiorcza Szkoła Gminna 1981/5.
4. E.Malmquist, Nauka czytania w szkole podstawowej, Warszawa 1987.
5. W.Żuchowska, Oswajanie ze sztuką słowa Początki edukacji literackiej, Warszawa 1992.
6. W.Skrzypiec, Ćwiczenia gramatyczno-ortograficzne i stylistyczne w klasach 1-3, Warszawa 1992.
7. A.Jedut, .A.Pleskot, Nauczanie ortografii w klasach I-III.Poradnik dla nauczyciela,Warszawa 1991.
8. R.Więckowski, Ćwiczenia słownikowo-frazeologiczne i syntaktyczne w klasach początkowych, Warszawa 1985.
9. T.Józwicki, Opowiadanie jako forma wypowiedzi w klasach początkowych, Warszawa 1984.
10. M.Węglińska, List jako forma wypowiedzi w klasach początkowych, Szczecin 2002,

11. H.Baczyńska, Metodyka nauczania gramatyki w klasach I-III, Warszawa 1981.
12. S.B.Simon, R.C.Halwley, D.D.Britton, Krystalizacja wartości. Ćwiczenia pisemne dla rozwoju osobowego, Toruń 1992.
13. T,Wróbel, Pismo i pisanie w nauczaniu początkowym, Warszawa 1985.

Literatura uzupełniająca

1. D.Klus-Stańska, M.Nowicka, Sensy i bezsensy w edukacji wczesnoszkolnej, PWN, Warszawa 2005;
2. E.Filipiak, Aktywność językowa dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Bydgoszcz 1996;
3. J.Rytłowa, Ćwiczenia w mówieniu i pisaniu w klasach I-IV szkoły podstawowej, Warszawa 1973;
4. P.Kossowski, Dziecko a reklama telewizyjna, Problemy Opiekuńczo-wychowawcze nr3/94;
5. R.Więckowski, Pedagogika wczesnoszkolna, Warszawa 1993;
6. J.Vos, G.Dryden, Rewolucja w uczeniu, Poznań 2000;
7. M.Kuziak, Jak mówić, rozmawiać, przemawiać, Bielsko-Biała 2005;
8. M.Węglińska Opowiadanie jako forma wypowiedzi w klasach początkowych. Wybór tekstów, Kraków 1997;
9. I.Majchrzak, Wprowadzenie dziecka w świat pisma, WSiP, Warszawa 1995;
10. M.Bogdanowicz. Metoda dobrego startu, WSiP, Warszawa 1989;
11. J.Cieszyńska, Kocham uczyć czytać. Poradnik dla rodziców i nauczycieli, Wydawnictwo Edukacyjna, Kraków 2006;
12. M.Szczepańska, Edukacja kulturalna dziecka w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 2000;
13. K.Borawska, Język domu i język szkoły- zderzenie dwóch światów czy płaszczyzna rozwoju, D. Klus-Stańska, M.J.Szymański, M.S.Szymański, (red.) Renesans nauczania całościowego, Warszawa 2003;
14. J.Papuzińska, Inicjacje literackie-problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką, Warszawa 1974;
15. Podstawy nauczania początkowego. Nauczanie języka polskiego, red. R. Więckowski, K.Rogulska;
16. D.Czelakowska, Twórczość a kształcenie języka dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 1996;
17. M.Nowicka, Praca z tekstem literackim dla dzieci szansa czy przeszkoda w edukacji do innego, (w:) Światy dziecięcych znaczeń (red.), D.Klus-Stańska, Warszawa 2004;
18. M.Sakowicz, Teatr szkolny jako rekompensata w zakresie potrzeb dziecięcych, D. Klus-Stańska, M.J.Szymański, M.S.Szymański, (red.) Renesans nauczania całościowego, Warszawa 2003;
19. I.Kopaczyńska, Od umiejętności czytania do refleksji nad tekstem literackim, [w:] I.Kopaczyńska. A.Nowak-Łojewska, (red.) Obszary wspólnego zaangażowania w edukacji dzieci, Zielona Góra 2007.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 25-05-2018 10:40)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ